

nie II, oraz III miejsce na Festiwalu Big Bandów; dwie Złote Tarki oraz dwukrotnie wyróżnienia na Old Jazz Meeting Złota Tarka; nagroda specjalna 35 Festiwalu „Jazz Nad Odrą”, nagroda dla najlepszego zespołu IV Ogólnopolskiego Przeglądu Młodych Zespołów Jazzowych i Bluesowych w Gdyni, II miejsce na Międzynarodowym Festiwalu SWINGIN' SAXONIA; GRAND PRIX na Ogólnopolskim Festiwalu Big Bandów - Bydgoszcz Big Band Festiwal 2007.

Orkiestra ma w repertuarze standardy, aranżacje i kompozycje Jerzego Szymaniuka,

Koncert Urszuli Dudziak, Miki i Kasi Urbaniak z Big Bandem Uniwersytetu Zielonogórskiego pod kierownictwem Jerzego Szymaniuka oraz kwartetu Adama Bałdycha odbył się w sali Balcon de las Culturas podczas Dnia Polskiego 6 lipca 2008.

Od początku koncertu uniwersytecka orkiestra pokazała swój profesjonalny poziom. Po zagranie brawurowej aranżacji utworu *Lester Leaps In* prowadzący koncert zaprosił kolejnych artystów. W programie z Urszulą Dudziak znalazły się utwory pochodzące z nagranego wspólnie materiału płytowego. Warto wspomnieć, że płyta ta ukaże się jesienią tego roku. W przygotowanym programie nie zabrakło oczywiście znanego wszystkim utworu *Papaya*, który ponownie

stał się wizytówką artystki. Melodia skomponowana przez U. Dudziak i M. Urbaniaka jest śpiewana i tańczona niemal na całym świecie. Mika i Kasia Urbaniak zaśpiewały z orkiestrą standardy specjalnie zaaranżowane przez Henryka Miśkiewicza.

Koncert artystów na wystawie EXPO 2008 w Saragossie to znakomita promocja Województwa lubuskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego, wykonawców. Warto podkreślić fakt, iż Lubuskie prezentowane było poprzez muzykę jazzową.

Komisarz Generalny Sekcji Polskiej EXPO 2008 Saragossa - Maciej Pawlicki złożył specjalne podziękowania wykonawcom za uświetnienie obchodów Dnia Polskiego, a Gerardowi Nowakowi za organizację koncertów.

Orkiestra wyjechała w podróż do Hiszpanii 3 lipca. Przyjazd wczesnym popołudniem do Roanne (Francja), gdzie planowany był nocleg, pozwolił na spokojny spacer po malowniczo położonym mieście nad Loarą. Program pobytu w Saragossie umożliwił kilkugodzinne zwiedzanie historycznego miasta nad Ebro, a także wystawę EXPO 2008. W drodze powrotnej ekspresowe bieganie uliczkami Barcelony dopełniło wrażenia z wyjazdu. Powrót do Zielonej Góry nastąpił 9 lipca.

(***)

Sport akademicki

Europejski poziom...

Niedawno na łamach „Miesięcznika” nr 4 informowaliśmy o wywalczonym przez naszych studentów tytule Mistrzów Polski Szkół Wyższych w tenisie stołowym i uzyskanym prawie reprezentowania kraju na Mistrzostwach Europy.

Wypada więc donieść - a czynimy to z ogromną radością - że na rozegranych w dniach 19-22 czerwca 2008 roku we włoskiej Latynie **II Akademickich Mistrzostwach Europy w tenisie stołowym nas zespół zdobył dwa brązowe medale!**

Niewątpliwie najcenniejszy jest sukces w turnieju drużynowym, w którym podopieczni trenera Pawła Sroczyńskiego (absolwenta UZ) występujący w składzie: Radosław Żabski (II rok Wydziału Mechanicznego, absolwent Wydziału Humanistycznego), Maciej Chojnicki (Wydział Humanistyczny), Grzegorz Jackowski (absolwent Wydziału Mechanicznego) i Daniel Bobek (absolwent UZ, pracownik Centrum Komputerowego UZ i doktorant na Wydziale Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji) stanęli na podium Mistrzostw Europy!

Czy były szanse na jeszcze wyższe miejsce? Jak wynika z relacji członków drużyny szanse oczywiście były

świadczą wyniki turnieju indywidualnego (naszym się w nim nie poszczęściło), w którym sympatyczni obywatele ChRL zajęli trzy pierwsze miejsca... (identycznie, jak na zakończonej niedawno Olimpiadzie w Pekinie..).

Nie im jednak ulegli nasi.. Po zaciętym półfinałowym boju, w stosunku 2:3 przegrali z silną ekipą moskiewskiego Russian State University of Physical Education, Sport and Tourism, w barwach której występował czołowy tenisista stołowy i reprezentant Rosji Vasi-ly Lakeev.

Oczywiście były też zwycięstwa. W fazie grupowej 3:0 z Łotwą i 3:2 z Chorwacją, a w ćwierćfinale 3:2 z Rosjanami z Sankt Petersburga (decydujący punkt, przy stanie meczu 2:2 wywalczył po istnym „dreszczowcu” Maciek Chojnicki).

Drugi „brąz” wywalczył Radek Żabski występując w grze mieszanej z reprezentantką AJD Częstochowa Weroniką Walną, pokonując w grze o ćwierćfinał inną naszą (no przynajmniej w połowie..) parę Myga (AJD Częstochowa)-Grześ Jackowski, a o półfinał

DEKORACJA (GRA MIESZANA), OD LEWEJ: VINCENZO ZACCHEO (BURMISTRZ LATINY), WERONIKA WALNA, RADOSŁAW ŻABSKI, ORGANIZATOR
PO DEKORACJI DRUŻYNY UZ, OD LEWEJ: ALBERTO GUALTIERI (PREZIDENT UESA), DANIEL BOBEK, MACIEJ CHOJNICKI, RADOSŁAW ŻABSKI, PAWEŁ SROCZYŃSKI, GRZEGORZ JACKOWSKI, ORGANIZATOR

(wszak w sporcie istnieją zawsze), lecz osiągnięty wynik, uwzględniając wysoki sportowy poziom zawodów jest sukcesem, odzwierciedla turniejowy „układ sił”.

Kim więc okazali się zwycięzcy? Otóż wygrali Anglicy... Zaskoczenie? nie nie... bo ci „Anglicy”, to studenci London Metropolitan University: Jiang Changhong, Zang Honghang i Jang Zhitao... O ich sile

rozstawioną z numerem 1 rosyjską parą Prokhorova-Lakeev.

Bardzo blisko podium były również obie pary debiutujące. Zarówno Żabski z Chojnickim, jak i Bobek z Jackowskim „polegli” w grach decydujących o wejściu do strefy medalowej.

O ile można w ogóle mówić o jakimkolwiek niedosyć,

Sport akademicki

to pozostał on po turnieju indywidualnym. Nie można jednak mieć pretensji do Radka Żabskiego, który już w pierwszej rundzie gier za przeciwnika miał późniejszego zwycięzcę, chińskiego Anglika Jiang Changhong, ani do grającego z odnawiającą się kontuzją Maćka Chojnickiego, ani do stawiającego zacięty opór groźnemu rywalowi Grzesia Jackowskiego, ani - tym bardziej - do Daniela Bobka, który dotarł „z naszych” najdalej i w walce o czołową ósemkę turnieju uległ późniejszemu brązowemu medalistcie, ro-dem prosto z Chin, Jiang Zhitao.

Nie ulega wątpliwości, że włoska eskapada na-szych reprezentantów zaowocowała znakomitą, do-tąd nie notowanym sukcesem sportowym. Przy tej okazji można jednak było pokusić się i o inne sukcesy... przynajmniej o nie zawalczyć... lecz naszej ekipie zabrakło tego, o co zadbały inne ekipy. Zabrakło zor-ganizowanej, przemyślanej, nie nachalnej przecieź, ale jakiejkolwiek promocji Uczelni, miasta, regionu, kraju... bo zabrakło Człowieka, który zostawiając emocje sportowe trenerowi i zawodnikom, mógłby tę promocję zorganizować

Rektorowi, a opromienioną brązowym kruszcem drużynę zaprezentował Trener Koordynator Sekcji Tenisa Stołowego, Wicekanclerz UZ inż. Henryk Michalak.

Załączone zdjęcia (a zwłaszcza osobiste wspomnienia członków drużyny) dowodzą, że poza sportowym, osiągnięte zostały również inne cele włoskiej eskapady. Nie sposób przecieź dzień i noc grać w ping-ponga... Można śmiało stwierdzić, że „na polu” towarzyskiej integracji europejskiej i zacieśniania aka-demickich więzów przyjaźni osiągnęliśmy nie mniej poważne sukcesy.. no może my mniej.. ale Paweł, Radek, Maciek, Daniel i Grześ niewątpliwie...

Tomasz Jurgoński

Terminarz spotkań w Zielonej Górze

20 wrzesień 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. BT KROKUS Bystrzyca Kłodzka

04 październik 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KS Joker Piła
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Tęcza Kościan

18 październik 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Orion Sulechów
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. ŚKPR Świdnica

08 listopad 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KS Morze Bałtyk Szczecin
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Pogoń Oleśnica

22 listopad 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS MDK Trzcianka
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPR Miedź-96 II Legnica

29 listopad 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. LKS OsiR Komprachcice

06 grudzień 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPS Progress Września

13 grudzień 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPR Szczypiorno Kalisz

20 grudzień 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. STS Olimpia Sulęcín

Na wszystkie spotkania wstęp wolny!

i zaprezentować.. Brak tego Człowieka tam, to strata.. strata dla środowiska, to niewykorzystania, utracona szansa.. tym bardziej trudna do wybaczenia, że taki Człowiek jest, istnieje.. Zabrakło jednak świadomości, przytomności umysłu lub czejjś woli, aby włączyć Go do ekipy...

Bezwzględnie po powrocie, w dniu 24 czerwca 2008 r. wywalczone trofea zostały przekazane jego Magnificencji

VI DNI NIEMIECKIE

NA UNIWERSYTECIE ZIELONOGÓRSKIM

PROGRAM

6 – 10 października 2008

PIĄTEK, 3 PAŹDZIERNIKA

„Akcja Jabłuszko” Młodzież szkół średnich dostarcza do najważniejszych instytucji w mieście jabłka z polskimi i niemieckimi mini-flagami

PONIEDZIAŁEK, 6 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Lichter” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

19.00 Uroczysta inauguracja VI DNI NIEMIECKICH Koncert w wykonaniu Niemiecko-Polskiej Orkiestry Młodzieżowej z Frankfurtu/O. i Zielonej Góry, aula UZ, ul. Podgórna 50

WTOREK, 7 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Am Ende kommen Touristen” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

11.00 13.00 Pokaz filmu z przedstawienia teatru studenckiego z Collegium Polonicum pt. „Faust Avantgarde”, Studium Nauki Języków Obcych, al. Wojska Polskiego 69

ŚRODA, 8 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Herz im Kopf” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

10.00 11.30 „Zabawy z językiem niemieckim” prezentują dzieci z zielonogórskich przedszkoli, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

12.00 „Oferta stypendialna DAAD”, wykład lektorki DAAD Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

CZWARTEK, 9 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Aufenthalt”, po filmie dyskusja Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

18.00 Program literacko-muzyczny pt. „Weiberworte Männertöne” „Kobieta mówi mężczyzna komponuje muzykę” w wykonaniu poetki i multiinstrumentalisty z Niemiec – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

PIĄTEK, 10 PAŹDZIERNIKA

9.30 11.00 „Pan Gutenberg w Zielonej Górze” dwujęzyczna scenka dla uczniów szkół podstawowych oraz ich popisy znajomości języka niemieckiego – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Unkenrufe” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

10.30 13.00 Nauczanie języka sąsiada na pograniczu polsko-niemieckim seminarium z udziałem nauczycieli języków obcych z Zielonej Góry i Landu Brandenburg, Centrum Kultury i Języka Niemieckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego, Kampus A, ul. Szafrana 19

14.00 17.00 „Biblioteka jako centrum informacji o kraju sąsiada” debata Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

18.00 Montaż poetycko-muzyczny nt. tradycji winiarskich naszego miasta w wykonaniu uczniów Szkoły Muzycznej z Frankfurtu/O i chóru „Polirytmia” MCKiE Dom Harcerza Muzeum Ziemi Lubuskiej, al. Niepodległości 15

Projekt wspierany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej
Gefördert aus Mitteln der Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit

Nowości wydawnicze

MAŁGORZATA MIKOŁAJCZAK
Pomiędzy końcem a apokalipsą. O wyobraźni poetyckiej Zbigniewa Herberta,
s. 408, 15 x 21 cm,
oprawa twarda, Monografie
Fundacji na Rzecz Nauki
Polskiej,
Wrocław 2007.

W 10. Rocznice Śmierci Zbigniewa Herberta (zmarł 28 lipca 1998 roku) wyższe uczelnie i placówki naukowe prześcigają się w organizowaniu sympozjów i konferencji poświęconych poecie. Głos zabierają nie tylko poloniści, lecz również filozofowie, historycy sztuki, artyści.

Niedawno również Narodowy Bank Polski, chcąc uczcić autora *Struny światła*, wydał monetę z wizerunkiem poety na awersie, zaś pomnika Marka Aureliusza na koniu na rewersie. Na uroczystość została zaproszona Pani dr Małgorzata Mikołajczak, rozpoznawana w świecie nauki jako znawczyni „niezłomnego” poety. I chociaż w 2004 roku wydała *„W cieniu heksametru”. Interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta* (a wcześniej, w 2000 roku monografię poświęconą poezji Urszuli Kozioł), trzeba w tym miejscu wspomnieć o książce, która ujrzała światło dzienne pół wieku po ukazaniu się tomu *Hermes, pies i gwiazda* (1957). Mowa o publikacji zatytułowanej *Pomiędzy końcem i apokalipsą. O wyobraźni poetyckiej Zbigniewa Herberta* (2007). Książka to ważna, z dużym wycuciem, powiedzielibyśmy wręcz interpretatorską intuicją, odsłaniająca meandry myśli i imaginacji poety. Autorka, aby „odpowiednie dać rzeczy słowo” wsłuchana w głos poety i przezeń kreowanych podmiotów lirycznych, a jednocześnie doskonale obeznana ze współczesną terminologią humanistyczną, prowadzi dyskurs pięknym i dojrzałym językiem współczesnego filologa. Łączy dykcję właściwą historykowi literatury ze stylem skupionego na słowie i ukrytym w nim symbolu hermeneuty. Uczciwie przywołuje stanowiska innych badaczy; widząc niekiedy głębiej dany problem, „polemicznie przewartościowuje kanoniczne odczytania”. O czym pisze? Oto rekomendacja Wydawcy w wewnętrznej strony obwoluty:

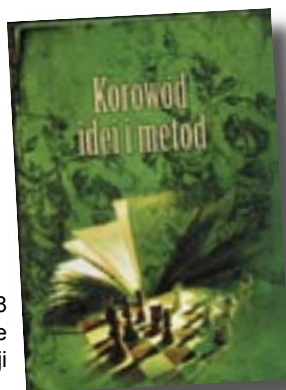
Bohaterem książki jest „Herbert metafizyczny”, „wygnany arkadyjczyk” biorący odpowiedzialność za rzeczywistość, w której rozegrał się i trwa nadal metafizyczny dramat. Autorka skupia się na mechanizmach wyobraźni, głównie na implikacjach paradoksu jako zasady organizującej świat poetycki Herberta w aspekcie religijnym i kulturowym. Osadzając twórczość poety w bogatej tradycji filozoficzno-literackiej, zarysowuje horyzont tej twórczości jako pejzaż kultury, w którym „metafizyczne” przemawia głosami wielkich twórców: Rilkego, Eliota, Hölderlina. W tej perspektywie ważna jest również tradycja polska: dziedzictwo żagarystów oraz poetów okresu wojny i okupacji.

[...] interpretacjom przyświeca [...] przeświadczenie, że

„metafizyczny reflektor” pozwoli oświecić to, co skrywa się pod ciśnieniem historii.

Wspomniany Wydawca zasługuje na uwagę. Jest nim bowiem prestiżowa Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, wyróżniająca najwybitniejsze polskie prace badawcze poprzez włączenie ich do swoich planów wydawniczych. Taki zaszczytny los przypadł w udziale książce Małgorzaty Mikołajczak. Warto zatem, w przededniu 84. Urodzin Herberta (urodził się 29 października 1924 roku) sięgnąć po tę ze wszech miar pożyteczną lekturę.

Dorota Kulczycka

**KOROWÓD IDEI I METOD,
PRACE NA JUBILEUSZ
PROFESORA CZESŁAWA
P. DUTKI I ZAKŁADU TEO-
RII LITERATURY,
redakcja naukowa Grze-
gorz Kubski, Małgorzata
Mikołajczak, s. 430, 17x
24 cm, twarda okładka,
Oficyna Wydawnicza UZ,
Zielona Góra 2006.**

Lata pracy naukowej i dydaktycznej owocują pamięcią uczniów, współpracowników i wiernych czytelników. Tak dzieje się w przypadku znanego badacza i wychowawcy wielu pokoleń polonistów – Pana prof. dr. hab. Czesława Pawła Dutki. Jemu bowiem, w 70. Rocznice Urodzin, a także dla uczczenia 15-lecia istnienia Zakładu Teorii Literatury IFP, którym tenże przez lata kierował, zadeklowana została książka pt. *Korowód idei i metod*. „Tytułowe określenie [...] nawiązuje do zainteresowań naukowych Profesora, wśród których na pierwszym miejscu znajdują się problematyka szkół, kierunków i metod badawczych, a dalej m. in. kwestia ról uczestników literackiej komunikacji i zagadnienia socjologii życia literackiego” (ze *Słowa wstępnego*).

Książka ta jest wyrazem przyjaźni i uznania wobec Profesora nie tylko spośród grona zielonogórskich współpracowników, lecz również badaczy z innych ośrodków polonistycznych i filozoficznych. Świadczą o tym artykuły naukowców z całej Polski, a także z krajów sąsiedzkich. Głos zabrali uczeni z poznańskiego Uniwersytetu Adama Mickiewicza (prof. Bogdan Walczak), z Uniwersytetu Wrocławskiego (profesorowie: Mieczysław Ingłot, Andrzej Siemianowski, Dorota Heck, Adam Poprawa), z toruńskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (prof. Stefan Melkowski), ze słupskiej Akademii Pomorskiej (dr Daniel Kalinowski), z Uniwersytetu Śląskiego (dr Elżbieta Dutka), z KUL-u (prof. Józef F. Fert), itd., itd.

Publikacja wydana bardzo starannie przez Oficynę Wydawniczą naszego Uniwersytetu, zrecenzowana przez prof. Bogdana Zelera, składa się z trzech części. Pierwsza część, zatytułowana *Pojęcia. Terminy* poświęcona jest językoznawczym i teoretycznoliterackim dylematom terminologicznym. Część II, *W stronę autora* – stanowi prezentację sylwetek takich m. in. twórców jak Harold Bloom, Bolesław Leśmian, Jan Brzechwa, Jarosław Iwaszkiewicz. Pojawiają się w niej również nowe odczytania klasycznych już dzisiaj dzieł tych autorów. Część III, *W stronę tekstu* – podobnie jak poprzednia dość obszerna – jawi się jako przegląd różnych stanowisk teoretycznoliterackich, metodologicznych, interpretacyjnych, reprezentowanych w dużej mierze przez zielonogórskich badaczy,

właśnie z Zakładu Teorii Literatury. Ale to nie wszystko. Książka zawiera także błyskotliwe *Słowo wstępne*, napisane przez pomysłodawców przedsięwzięcia i redaktorów pracy zbiorowej – dr Małgorzatę Mikołajczak i dr. hab. Grzegorza Kubskiego, następnie zaś obszerną, a przecież sporządzoną po dokonaniu selekcji *Bibliografię wybranych prac Profesora Czesława Pawła Dutki*. Natomiast na końcu publikacji znajduje się – powiedzmy sobie szczerze – zabawny, a przez to interesujący *Apendix*, na który składają się *Wiersze dedykowane prof. Czesławowi P. Dutce*, zapis dialogu Andrzeja Político z Jubilatami: „O żar słowa i treści rozsądek”..., *Zapisy wybranych partii szachowych* [sic!], a także kilkadziesiąt zdjęć umieszczonych pod wspólnym tytułem: *Jubilat w obiektywie*. Jak można się domyślać, na fotografiach uwiecznione zostały też inne postaci życia naukowego i kulturalnego.

Dla wszystkich, którzy doceniają alians powagi na wysokim poziomie napisanych szkiców z zabawą „sprawioną” *Apendixem*; dla wszystkich, którzy są zainteresowani tym, co dzieje się we współczesnej humanistyce, a jednocześnie w środowisku najbliższym zielonogórskim (i nie tylko!) polonistom, zapraszam do sięgnięcia po *Korowód idei i metod*.

Dorota Kulczycka

DOROTA KULCZYCKA, „Powiedzieć to wszystko, o czym milczę”. O poezji Stanisława Barańczaka, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2008, ss. 312.

Czy po publikacjach Krzysztofa Biedrzyckiego Joanny Dembińskiej-Pawełec, Jerzego Kandziory, Dariusza Pawelca, by wymienić nazwiska niektórych tylko badaczy zajmujących się twórczością Stanisława Barańczaka, można jeszcze o autorze *Korekty twarzy* powiedzieć coś nowego? Owszem, jeśli na twórczość tego, najważniejszego bodaj z żyjących dziś poetów emigracyjnych, spojrzeć przez pryzmat tradycji romantycznej, jeśli spróbować odnieść jego wiersze do spokrewnionej z romantyzmem wyobraźni metafizycznej. Przekonująco dowodzi tego książka Doroty Kulczyckiej „*Powiedzieć to wszystko, o czym milczę*”. O poezji Stanisława Barańczaka. Jej autorka wnikliwie, przy udziale hermeneutyki podejrzeń bada twórczość Barańczaka, a zarazem ze znanstwem porusza się w obszarach tradycji metafizycznej i romantycznej, konfrontowanej ze słowem poety. W części pierwszej (*W stronę romantyzmu*) omawia oblicza romantycznego buntu, romantyczne aspekty przestrzeni a także przygląda się dialogowi życia i śmierci, który toczy się w tej poezji. W drugiej (*Wyobraźnia metafizyczna*) koncentruje się na wybranych zagadnieniach dotyczących wyobraźni poety: bada wizerunek Boga – „jakiegoś Ty” w utworach Barańczaka, analizuje rozgrywający się tu dialog duszy i ciała oraz konfrontuje metafizyczne bieguny bytu: pisane dużymi literami Wszystko i Nic tej poezji. „Główną ideą, jak towarzyszyła mi wpisanu – wyznaje Kulczycka – (...) było przeświadczenie, że całą poezję Stanisława Barań-

czaka można nazwać metafizyczną”. Podążając tropem jej analiz i interpretacji, zapoznając się z prezentowanymi przez badaczkę „lekcjami czytania” poezji, trudno nie zgodzić się z tym rozpoznaniem. Tym bardziej, że dodatkowym argumentem jest tu świetnie udokumentowany, poparty licznymi przykładami wywód autorki oraz klarowny, przystępny nawet dla nieprofesjonalnego odbiorcy, sposób przekazu. Z pewnością wydana właśnie książka Doroty Kulczyckiej stanowi cenną propozycję badawczą i równie cenną lekturę dla studentów, nie tylko zielonogórskiej polonistyki.

Małgorzata Mikołajczak

EDWARD HAJDUK

Układy społeczne – przestrzenie procesu socjalizacji

Nakładem Łużyckiej Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Jana Benedykta Solfy w Żarach ukazała się książka Edwarda Hajduka *Układy społeczne – przestrzenie procesu socjalizacji*. Jak czytamy we wstępie praca opisuje proces socjalizacji, jego złożoność i różnorodność uwarunkowania. Składa się ona z czterech rozdziałów. W pierwszym autor omawia niespójność oddziaływania podmiotów procesu socjalizacji podkreślając znaczenie różnorodności prawdopodobnych uwarunkowań, aspektów tego procesu, a także wielość podmiotów grupowych lub instytucjonalnych, które socjalizację generują i kontrolują oraz organizują pozainstytucjonalną aktywność dzieci i młodzieży. Rozważania te prowadzą do sformułowania wskaźników złożoności procesu socjalizacji.

Rozdział drugi poświęcony został układom społecznym. E. Hajduk przedstawia typologię tych układów, wyróżniając wśród nich układ: promocyjny, alternatywny, wspomagający, opozycyjny, resocjalizacyjny i represyjny. „Wyodrębnienie sześciu układów społecznych łączymy z uznaniem przez nas wzorów biografii (wzorów przebiegu życia) za kulturowy wyznacznik przebiegu życia członków współczesnego społeczeństwa. Różna jest funkcja wymienionych układów w tworzeniu warunków do wyboru owych wzorów i ich realizacji (s. 67).” Wyodrębnienie układów społecznych wymaga przyjęcia określonych kryteriów. E. Hajduk sformułował osiem własnych kryteriów, które winny spełniać instytucje lub grupy społeczne, aby można je było zaliczyć do określonego układu. Każdy z układów pełni według autora inne funkcje w procesie socjalizacji, tworzy obiektywne warunki dla jego przebiegu, kontroluje ten przebieg, stosuje sankcje wobec swoich członków, wzmacnia motywację do realizacji wzoru przebiegu życia lub stylu życia (s. 73).

W kolejnym rozdziale autor przedstawia swoją propozycję spojrzenia na problem zgodności bądź rozbieżności oddziaływania grup lub instytucji na te same kategorie jednostek równocześnie lub w kolejności wyznaczonej przez zasady organizacji społeczeństwa. Rozważania na ten temat zostały poprzedzone ustaleniem kryteriów przydatnych do porównania stopnia zgodności albo rozbieżności. Na tym tle autor przedstawia socjalizacyjne funkcje realizowane przez poszczególne układy społeczne i zgodność bądź rozbieżność ich oddziaływania.

W rozdziale IV autor poszukuje odpowiedzi na pytanie „Co osłabia ład społeczny społeczeństwa polskiego?” Odpowiedź na to i inne pytania uzyska czytelnik sięgający do omawianej publikacji, która powinna zainteresować zarówno pedagogów jak i socjologów.

(***)